

Keynote over bouwen aan goed onderwijs door dr. Jannet van Drie, hoofddocent bij de lerarenopleiding (ILO) van de Universiteit van Amsterdam

Jannet van Drie is expert op het gebied van leren en onderwijzen van geschiedenis. In haar werk staat historisch redeneren centraal: hoe leerlingen oorzaken en gevolgen begrijpen, betekenis geven aan het verleden en daarover leren spreken en schrijven.

Jannet van Drie verbindt wetenschap en klaspraktijk, met speciale aandacht voor taalgericht vakonderwijs en disciplinaire geletterdheid. Daarnaast is zij actief binnen het landelijk expertisecentrum mens- en maatschappijvakken. Met haar werk laat zij zien hoe we, stand op de schouders van reuzen, kunnen bouwen aan gewoon goed onderwijs.

Werk- en toetsvormen door docent levensbeschouwing Tim van der Zanden

Ben je op zoek naar werk- of toetsvormen die meer dynamiek in je lessen brengen? Wil je iets nieuws uitproberen in een didactische balans tussen leuk, leerzaam en creatief? In deze workshop leren we met en van elkaar wat werkt, wat niet werkt – en waarom. De ideeën hangen al in de lucht; we hoeven ze alleen nog maar te grijpen.

Tim van der Zanden beheert de rubriek Wij-vormen in ons vakblad *Narhex*. Momenteel doet hij onderzoek naar het imago van het schoolvak levensbeschouwing.

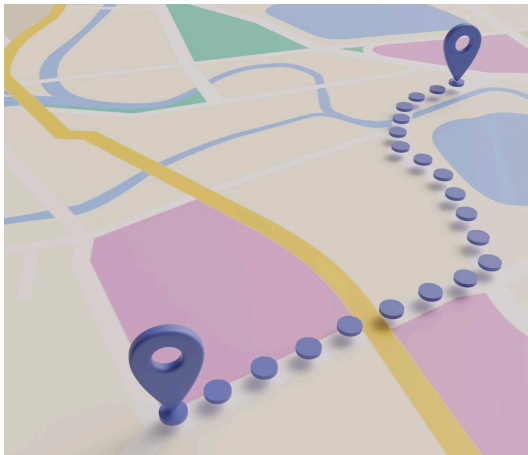
Thuiskomen in actief vertrouwen door vakdidacticus Gijs van Gaans

Er wordt veel van docenten gevraagd, op vakinhoudelijk, vakdidactisch, organisatorisch en pedagogisch vlak. Deze verwachtingen leiden vaak tot een hoger ervaren werkdruk. Veel docenten houden hun werk in deze drukte vol vanwege een grote persoonlijke betrokkenheid. Deze betrokkenheid is een belangrijke kracht, maar kan net zo goed een valkuil zijn. Voordat je het weet ga je over je grenzen heen en

krijg je last van stressverschijnselen. Maar je grenzen bewaken is vaak lastig, zeker als het om leerlingen gaat. Vanuit je betrokkenheid wil je leerlingen toch ook verder helpen, zeker wanneer je ziet dat ze het niet gemakkelijk hebben.

In deze workshop belicht vakdidacticus Gijs Mushin van Gaans de vraag naar grenzen vanuit een ander perspectief: die van de zenboeddhistische vertrouwen van de onverbreekelijke heelheid van de wereld. Dit perspectief kan ons helpen om soms even minder te 'moeten', de plaat als het ware even uit de groef halen om echt tot rust te komen. Wat bedoelt het zenboeddhisme met dit thuiskomen in deze wereld, zeker wanneer die vaak als 'onaf' of 'onvolledig voelt'? Hoe kan dat idee van thuiskomen ons helpen als docenten? En hoe doe ik dat dan, thuiskomen. Deze workshop gaat in op die vragen en biedt een aantal zenboeddhistische oefeningen.

Gijs Mushin van Gaans is vakdidacticus godsdienst/levensbeschouwing en geschiedenis.

Breng jouw leerroute in kaart door docent levensbeschouwing Sacha van der Zande

Creatieve, reflectieve en visuele workshop. Een goede docent blijft altijd leren, reflecteren en ontwikkelen. Het werkt inspirerend om daar eens met aandacht bij stil te staan. Het hoeft vandaag niet SMART. We zoomen rustig uit en daarna ook weer in. Op de schouders van welke reuzen sta jij? Welke valkuilen en mijlpalen zijn er op jouw pad? Welke vragen liggen er voor je? Waar wil je nog heen? Na een kennismaking ga je aan de slag met reflectieopdrachten die je daarna visueel verwerkt in het pad dat jij als docent bewandelt. Geschikt voor beginnende, gevorderde en ook senior

docenten. Je hoeft niet te kunnen tekenen.

Je kent Sacha wellicht van het onderwijs panel *Eerste Hulp Bij Onderwijs* uit ons vakblad *Narthex*. Hier delen docenten hun leervraag en geven elkaar advies.

Gereedschapskist door lerarenopleider GL Laurens Snoek

In deze workshop ga je letterlijk aan de slag met een fysieke gereedschapskist voor het G/L-onderwijs. Samen maken we door middel van een paar trainingen de stap van algemene didactiek naar praktische vakdidactiek die je morgen al kunt inzetten.

Laurens Snoek is opleider van GL-leraren op CHE in Ede, docent Kerkelijk Onderwijs op Theologische Universiteit Apeldoorn, trainer en toeruster in theologisch en godsdienstonderwijs, met als grootste drijfveer: v akdidactiek.

Filosoferen over levensvragen door universitair docent en promovendus Kamel Essabane

Deze workshop gaat over levensvragen: vragen naar zin, betekenis, goed leven, lijden en geluk. We verkennen wat levensvragen zijn en in hoeverre verschillende levensbeschouwingen en filosofische tradities hier antwoorden op proberen te geven. We verkennen ook de relatie tussen filosofie en mystiek. Vervolgens oefenen we met filosoferen over

levensvragen aan de hand van vragen uit 'De zoon van de gazelle' (2022) en 'De vlucht van de vogels' (verschijnt 30 april 2026). Deze twee mystiek-filosofische verhalen stammen uit de 12e eeuw, een bloeitijd van de islamitische wereld, en nodigen uit tot gezamenlijke reflectie, dialoog en verdieping.

Kamel Essabane is promovendus aan de Radboud Universiteit op het thema islamitisch godsdienstonderwijs en burgerschapsvorming. Daarnaast is hij docent islamitische filosofie aan de

islamitische hogeschool Amsterdam (IUA) en docent levensbeschouwing aan het Zuider Gymnasium Rotterdam. Tevens is hij co-auteur van de mystiek-filosofische (kinder)boeken *De zoon van de gazelle* (2022) en *De vlucht van de vogels* (te verschijnen 30 april 2026). Van *De zoon van de gazelle* is ook een theaterstuk gemaakt.

Kloosterweekenden door docent levensbeschouwing Pauline Kraakman-Lokhorst

In deze workshop vertelt Pauline over haar ervaringen met kloosterweekenden. Je verkent met haar verschillende werkvormen (die je ook in de les kan gebruiken) en maakt kennis met hoe op het Emmauscollege het programma is opgebouwd en hoe docenten leerlingen actief betrekken en motiveren.

Pauline Kraakman is docent Levensbeschouwing op het Emmauscollege en vanuit daar al jaren betrokken bij het organiseren van kloosterweekenden, zowel voor leerlingen als voor personeel. Daarnaast is zij medeorganisator van docentenreizen naar Auschwitz en bestuurslid van de VDLG.

Beelddidactiek door promovendus en docent godsdienst en levensbeschouwing door Joël Valk

In het eerste deel van zijn workshop vertelt hij welke inzichten zijn vakdidactisch promotieonderzoek heeft opgeleverd die bruikbaar zijn om voorwerpen en afbeeldingen uit religieuze tradities in de les als bron te gebruiken. In het tweede deel gaan de deelnemers aan de hand van het hoofdstuk 'Religieuze voorwerpen' uit het boek *Bronnen van zin* aan de slag met hoe dit in de les kan worden ingezet. Deelnemers kunnen zelf (voorbeelden van werkvormen met)

religieuze voorwerpen en afbeeldingen uit hun eigen lespraktijk meenemen om het voor hen extra bruikbaar te maken.

Joël Valk is docent in Amersfoort en rondt momenteel een promotieonderzoek af naar beelddidactiek.

Boekpresentatie en lezing door dr. Markus Altena Davidsen, universitair docent godsdienstsociologie en vakcoördinator van de educatieve master Religie en Levensbeschouwing aan de Universiteit Leiden

Het werk van Markus Altena Davidsen staat precies daar waar deze studiedag over gaat: bouwen aan gewoon goed onderwijs vanuit een stevige vakdidactiek. Als projectleider curriculum bij Expertisecentrum LERVO werkt hij met docenten,

opleiders en onderzoekers aan een adviserend landelijk kerncurriculum voor het vakgebied Levensbeschouwing en Religie en aan een reeks Inspiratieboeken die het kerncurriculum belicht vanuit de perspectiefgerichte didactiek. *Bronnen van zin. Perspectieven op religieuze verschijnselen* in het tweede boek in deze reeks. Daarnaast publiceerde hij met Michaël van der Meer het boek *Religieuze teksten en rituelen onderzoeken in de klas* met daarin het materiaal van hun Comenius-project *Een religiewetenschappelijke vakmethodiek*. Met zijn inzet voor LERVO, en ook

binnen het Meesterschapsteam Levensbeschouwing en Religie en in de NGG-werkgroep Religiewetenschap en onderwijs, verbindt hij wetenschap, opleiding en klaspraktijk. Daarmee laat hij zien hoe we, staand op de schouders van reuzen, kunnen bouwen aan vakdidactiek die leerlingen écht aan het denken zet. Op de studiedag presenteert hij het tweede inspiratieboek van LERVO dat de titel *Bronnen van zin* draagt.